

КЫРГЫЗ-ТҮРК “МАНАС” УНИВЕРСИТЕТИНИН ДОЛБООРЛОРДУ КООРДИНАЦИЯЛОО
БАШКАРМАЛЫГЫНЫН ДОЛБООРЛОРДУ ИШКЕ АШЫРУУ ЖӨНҮНДӨ ЖОБОСУ

БИРИНЧИ БӨЛҮМ

Максаты, мазмуну, укуктук негиздемеси жана аныктамалар

Максаты

1-берене. Бул жобонун максаты – Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин окутуучулары тарабынан иштелип чыккан долбоорлор боюнча эрежелерди аныктоо.

Мазмуну

2-берене. Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин окутуучулары тарабынан даярдалган долбоордук арыздарды баалоо, кабыл алуу, колдоо, тийиштүү иш-чараларды жүргүзүү жана жыйынтыктоо эрежелерин камтыйт.

Укуктук негиздеме

3-берене. Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставынын тийиштүү беренелерине, ошондой эле университеттин башка ченемдик укуктук документтерине ылайык иштелип чыккан.

Аныктамалар жана кыскартуулар

4-берене. Бул жободо төмөнкүдөй түшүнүктөр колдонулат:

- a) **Университет:** Кыргыз-Түрк “Манас” университети (КТМУ);
- b) **Ректор:** Университеттин Ректору;
- c) **Ректорат:** Университеттин ректораты;
- d) **Башкаруу кеңеши:** Университеттин Башкаруу кеңеши;
- e) **Окумуштуулар кеңеши:** Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңеши;
- f) **Комиссия :** Университеттин илимий изилдөө долбоорлорун баалоо комиссиясы жана долбоорлорду ишке ашыруу комиссиясы;
- g) **ИИД комиссиясы:** Илимий изилдөө долбоорлорун баалоо комиссиясы;
- h) **Долбоорду координациялоо башкармалыгы:** Бул нускаманын алкагында аныкталган долбоордук иштерди координациялоону ишке ашырган түзүм;
- i) **Долбоордун жетекчиси :** Долбоорду сунуштаган, аны даярдоо жана ишке ашыруу иштери боюнча жооптуу болгон, университетте иштеген профессор-окутуучулар жана докторантура же ассистентура-стажировка программасын бүтүргөн окутуучулар;
- j) **Илимий кызматкер:** Илимий изилдөө долбоорун ишке ашыруу үчүн долбоордун жетекчиси тарабынан жумушчу топко дайындалган кызматкер;
- k) **Кеңешчи:** Долбоордун максатына жетүү үчүн долбоор ишке ашырылганга чейин жумушчу топко көмөк көрсөткөн, долбоорду башкаруу жана аны ишке ашыруу боюнча бай тажрыйбага ээ адис;
- l) **Эксперт:** Илимий изилдөө долбоору боюнча адис катары таанылган жана долбоордук арыздарды баалоодо анын кеңеш-пикири эске алынган жергиликтүү же чет өлкөлүк окумуштуу;
- m) **Илимий изилдөө долбоорлору (ИИД):** Ишке ашырылгандан кийин жыйынтыгы илимдин жана коомдун экономикалык, социалдык, маданий жана техникалык жактан өнүгүшүнө салым кошкон долбоорлор.

ЭКИНЧИ БӨЛҮМ

Долбоорлорду координациялоо башкармалыгы, анын милдеттери,
жумушчу топтор, комиссиялар

Долбоорлорду координациялоо башкармалыгы

5-берене. Бул жобонун алкагында аныкталган долбоордук иштерди координациялоону камсыз кылган түзүм болуп саналат жана анын жетекчилиги астында “Илимий долбоорлорду баалоо комиссиясы”, “Долбоорлорду иштеп чыгуу комиссиясы” жана “Долбоорлорду жана илимий иштерди колдоо бөлүмү” иш алпарат. Долбоорлорду координациялоо башкармалыгынын башчысы академиялык кызматкерлердин ичинен Биринчи проректордун сунушу менен Ректор тарабынан дайындалат.

Долбоорлорду координациялоо башкармалыгынын башчысынын милдеттери

6-берене.

- a) Бардык долбоордук иштерди комиссиялардын чечиминин негизинде иштеп чыгуу жана ректораттын кароосуна жиберүү;
- b) Долбоордук иштер жөнүндө кулактандырууну жарыялоо;
- c) Долбоорлорго байланыштуу административдик иш-чараларды жүргүзүү жана алардын координациясын камсыз кылуу;
- d) Долбоорлор боюнча кеңеш, тиешелүү маалыматтарды берүүнү жана тренинг өткөрүү иштерин координациялоону камсыз кылуу;
- e) Долбоордун жетекчилери менен тийиштүү мекеме жана уюмдар ортосундагы өз ара байланышты камсыздоо;
- f) Долбоорлорду ишке ашыра баштоо, анын ишке ашыруу мөөнөтүн аныктоо, жүзөгө ашыруу, текшерүү, жыйынтыктоо жана отчетторду даярдоо процесстерин көзөмөлдөө;
- g) Кабыл алынган долбоорлор үчүн келишим түзүү жана жетекчисине кол койдуруу;
- h) Ар бир жылдын аягында сунушталган, кабыл алынган, иши улантылып жаткан жана ишке ашырылган долбоорлор жөнүндө жылдык отчетту даярдоо жана ректоратка жиберүү;
- i) Илимий-изилдөө иштеринин сапатын жана тажрыйбалуу илимий кызматкерлердин санын жогорулатуу боюнча иш-чараларды өткөрүү;
- j) Тийиштүү ченемдик укуктук документте аныкталган жана ректорат тарабынан берилген милдеттерди аткаруу.

Долбоорлордун топторго бөлүнүшү

7-берене. Бул жобонун алкагында кабыл алынган долбоорлор төмөнкүдөй:

Көз карандысыз долбоорлор: Профессор-окутуучулардын илимий изилдөөлөрүнүн ичинде өзүнүн жаңычылдыгы, таасирдүүлүгү жана кошкон салымы менен айырмаланган, университеттин эл аралык изилдөө иштеринин сапатын жана санын жогорулатууну көздөгөн илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук долбоорлор болуп саналат.

Илгерилетилген изилдөө долбоорлору: Университеттен тышкары окуу-тарбия же илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук иштерди жүргүзгөн улуттук жана эл аралык мекеме жана уюмдардын катышуусу менен иштелип чыккан, өзүнүн жаңычылдыгы, таасирдүүлүгү жана кошкон зор салымы менен айырмаланган, ар бир окуу жылында изилдөө тармагы жана бюджетти ректорат тарабынан аныкталган илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук долбоорлор болуп саналат. Бул долбоорлордун бюджетинде жогорку баадагы машина, жабдуулар ж.б. материалдар орун алышы мүмкүн. Комиссия бул долбоорлорду баалоо үчүн атайын баалоо процесстерин уюштура алат.

Тышкы булактардан каржыланган долбоорлор: Университеттин бюджетинен тышкаркы булактардан каржыланган долбоорлор болуп саналат.

Докторантура/ассистентура-стажировка боюнча илимий-квалификациялык иштер: Университеттин институттарында ишке ашырылган жана долбоорлонгон докторантура/ассистентура-стажировка боюнча илимий-квалификациялык иштер болуп саналат.

Билим берүүнүн сапатын жогорулатууну көздөгөн долбоорлор: Университетте билим берүүнүн сапатын жогорулатуу, илимий изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук иштерди жүргүзүү үчүн инфратүзүмдү куруу, кызматкерлердин квалификациясын жогорулатуу жана заманбап технологияларды колдонуу максатында окутуучулар тарабынан ишке ашырылган долбоорлор болуп саналат.

Багыттуу долбоорлор: Кыргызстандын, Түркиянын, Борбордук Азиянын өлкөлөрүнүн жана университеттин билим берүү саясатына ылайык темасы, мазмуну жана зарыл учурда жумушчу тобу ректорат тарабынан аныкталган долбоорлор болуп саналат.

Коомдук жоопкерчиликти жогорулатуу долбоорлору: Университеттин илимий жана техникалык инфратүзүмүнүн, тажрыйбасынын жана компетенттүүлүгүнүн негизинде коомдук жоопкерчилик боюнча университеттин окутуучулары тарабынан иштелип чыккан багыттарды эске алуу менен коомдун илимий, социалдык жана маданий жактан өнүгүшүн көздөгөн илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук долбоорлор болуп саналат.

Илимий изилдөө долбоорлорун баалоо комиссиясы

8-берене. Илимий изилдөө долбоорлорун баалоо комиссиясы университеттин илим тармактарынын ортосунда балансты сактоо менен илимий изилдөөлөрү жана басылмалары менен алдыга чыккан профессор-окутуучулардын ичинен Окумуштуулар кеңеши тарабынан дайындалган жетекчиден жана беш мүчөдөн турат.

Долбоорлорду иштеп чыгуу комиссиясы

9-берене. Долбоорлорду иштеп чыгуу комиссиясы университеттин академиялык жана административдик түзүмдөрүнүн долбоорду иштеп чыгуу боюнча тажрыйбасы бар академиялык жана административдик кызматкерлеринин ичинен Окумуштуулар кеңеши тарабынан дайындалган жетекчиден жана жети мүчөдөн турат.

Долбоорлорду жана илимий иштерди колдоо бөлүмү

10-берене. Долбоорлорду жана илимий иштерди колдоо бөлүмү долбоорлорду координациялоо башкармалыгынын башчысынын сунушу боюнча ректорат тарабынан дайындалган, өз тармагында адис болгон жетиштүү сандагы академиялык жана административдик кызматкерлерден турат.

Комиссияларга байланыштуу жоболор

11-берене. Комиссия мүчөлөрүнүн иштөө мөөнөтү – бир жыл. Комиссиялар жетекчи жана ыйгарым укуктуу мүчөнүн чакыруусу боюнча жыйынга чогулат дагы, чечим комиссия мүчөлөрүнүн санынын көпчүлүк добушу менен ачык добуш берүү аркылуу кабыл алынат. Добуштар “макул” же “каршы” түрүндө берилет. Добуштар тең болуп калган учурда, комиссия жетекчисинин добушу чечүүчү болуп эсептелет.

Ректорат тарабынан кабыл алынган жана үч айдан ашпаган мөөнөткө берилген медициналык маалымкаты болбой туруп, катары менен үч жолу комиссиянын жыйынына катышпагандыгы үчүн, о.э. үч айдан ашкан медициналык маалымкаты болгондугу же башка кызматка дайындалгандыгы үчүн тийиштүү мүчө комиссиянын курамынан чыгарылат. Бул мүчөнүн ордуна бул жободо аныкталган тартипте башка мүчө дайындалат.

ҮЧҮНЧҮ БӨЛҮМ

Арыздарды кабыл алуу жана баалоо, долбоорлорду ишке ашыруу, көзөмөлдөө жана жыйынтыктоо

Арыздарды жана долбоорлорду баалоо

12-берене. Долбоорлорду тандоодо жана каржылоодо жыйынтыктарын ишке ашырууга мүмкүн, ресурстары көп жана иш-чаралары натыйжалуу болгон, мекемелер аралык, эл аралык жана дисциплиналар аралык долбоорлор менен мурунку долбоорлор боюнча эл аралык деңгээлде жарыяланган профессор-окутуучулардын долбоорлоруна артыкчылык берилиши мүмкүн. ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы боюнча изилдөө долбоорлорунан башка долбоорлор тийиштүү түзүмдүн жетекчисинин колу менен ректоратка жиберилет. ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы боюнча изилдөө долбоорлору болсо, тийиштүү институттун мүдүрлүгү тарабынан ректоратка берилет. ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы боюнча долбоор бир гана жолу ишке ашырылат. Долбоордук сунуштар кыргызча жана түркчө болуп, эки нускада берилет. Илимий-изилдөө иштери боюнча жооптуу болгон институттардын/борборлордун окутуучулары менен илимий кызматкерлери да Башкаруу кеңешинин чечими жана институттун/борбордун мүдүрүнүн макулдугу менен долбоордук арыздарын бере алышат.

Долбоордук сунуштар ар убакта долбоорлорду координациялоо башкармалыгы тарабынан даярдалган долбоордук арыз формасы боюнча толтурулуп берилет. Долбоорлорду координациялоо башкармалыгына берилген долбоордук сунуштар башкармалык тарабынан алдын ала карап чыгылат. Сунуштарды карап чыгуунун натыйжасында толтурулган формалардын тууралыгы жана бюджеттик сметанын ылайыктуулугу текшерилет. Долбоорлорду координациялоо башкармалыгы тарабынан кабыл алынган долбоорлордун ичинен көз карандысыз долбоорлор, илгерилетилген изилдөө долбоорлору, тышкы булактардан каржыланган долбоорлор, докторантура/ассистентура-стажировка боюнча илимий-квалификациялык иштер ИИД комиссиясына, башка долбоорлор болсо долбоорлорду иштеп чыгуу комиссиясына жиберилген күндөн тарта эки айдын ичинде тийиштүү чечим кабыл алынат. Бул мөөнөт зарыл учурда комиссия тарабынан узартылышы мүмкүн. Комиссия зарыл учурда сунушталган долбоорлорду карап чыгуу үчүн университеттин ичинде же сыртында экспертке кайрыла алат. Дайындалган эксперттердин аты-жөнү жарыяланбайт.

Комиссия сунушталган долбоордун атын, ишке ашыруу мөөнөтүн, жумушчу тобун, бюджетин ж.б. кандайдыр бир бөлүгүн же толугу менен өзгөртүүнү талап кыла алат.

Комиссия тарабынан кабыл алынбаган долбоорлор үч айдын ичинде кайрадан иштеп чыгылып, комиссияга тапшырылышы керек. Бул мөөнөт ичинде зарыл учурда университеттин же башка мекеменин экспертине кайра кайрылышы мүмкүн.

Комиссия мүчөсү өзү жетектеген же жумушчу топко кирген долбоорлорду карап чыгуу ишине катыша албайт.

Долбоор жетекчилеринин бир эле учурда канча долбоорду жетектей ала тургандыгы, долбоордун бюджетинин жогорку чектери жана долбоорду ишке ашыруу боюнча маселелер долбоорлорду координациялоо башкармалыгынын сунушу менен ректорат тарабынан аныкталат.

Комиссия тарабынан кабыл алынып, башкармалык тарабынан ректоратка сунушталган жана Башкаруу кеңеши тарабынан бекитилген долбоорлор боюнча деталдуу маалыматтарды камтыган долбоордук келишимге долбоордун жетекчиси менен Ректор кол коет. Келишимге кол коюлган күндөн тарта долбоор иштей баштады деп кабыл алынат.

Долбоорлорду ишке ашыруу жана көзөмөлдөө

13-берене. Башкаруу кеңеши тарабынан кабыл алынган долбоорду ишке ашырууга долбоордун жетекчиси жооптуу болот. Долбоордун жетекчиси аткарылган иштер боюнча отчетту алты айда бир жолу комиссияга тапшырат. Комиссия отчетту карап чыгып, долбоорду улантуу же улантпоо боюнча чечим чыгарат. Зарыл учурда экспертке кайрылышы мүмкүн. Долбоор жетекчисинин университеттеги кызматы аяктаган учурда, башка жетекчи дайындалып, долбоор улантыла берет. Бирок долбоордун жетекчиси университеттен кетүүдөн мурун бир окутуучуну жетекчи катары дайындап, комиссияга сунушташы керек.

Долбоордун жетекчиси долбоорду ишке ашырууда эмгек коопсуздугу жана гигиенасы боюнча ар кыл зарыл чаралардын көрүлүшү жана этикалык эрежелердин сакталышы үчүн жооптуу болот.

Клиникалык изилдөөлөрдү жүргүзүү, жаныбарларга эксперимент жасоо жана генетикалык ресурстар боюнча илимий-изилдөөлөрдү өткөрүү үчүн Этика комиссиясынан уруксат алуу керек. Буга долбоордун жетекчиси жооптуу болот.

Долбоорду жоюу

14-берене. Комиссия зарыл учурда долбоордук иштерди түздөн-түз текшере алат жана төмөнкү учурларда долбоорду токтотуу же аны жоюу боюнча долбоорлорду координациялоо башкармалыгына кайрыла алат.

- a) Долбоордук милдеттенмелер белгиленген мөөнөттө аткарылбаган жана долбоор күтүлгөн жыйынтыктарды бербеген учурда;
- b) Ишке ашырылып жаткан долбоордун илимий этикага туура келбегендиги аныкталган учурда;
- c) Отчет катары менен эки жолу берилбеген учурда;
- d) ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы боюнча изилдөө долбооруна катышкан студент университеттен кеткен жана/же диссертациялык ишинин темасын өзгөрткөн учурда;
- e) Долбоордун финансылык каражаттары жана/же бул каражаттардын негизинде камсыздалган аспаптар, программалык жабдуулар, жабдыктар, материалдар же кызмат көрсөтүүлөр долбоордун максатына ылайык колдонулбаган учурда;

Жоюлган долбоор үчүн сатып алынган ар кандай аспаптар, программалык жабдуулар, жабдыктар жана материалдар ректоратка тапшырылат.

Илимий этикага туура келбегендигинен улам долбоору жоюлган долбоордун жетекчиси 5 жылдын ичинде башка долбоорлорго катыша албайт. Долбоордун жетекчисине карата те-

риштирүү жүргүзүү үчүн ректоратка билдирүү жасоо керек. Ошондой эле долбоор боюнча жасалган бардык өздүк төлөмдөр долбоордун жетекчисинен кайтарылып алынат.

Долбоорлорду ишке ашыруу мөөнөтү жана долбоорлорду жыйынтыктоо

15-берене. Долбоорлор долбоордук келишимде аныкталган мөөнөт ичинде ишке ашырылып бүтүшү керек. Бирок долбоор жетекчисинин жүйөлүү арызы боюнча тийиштүү комиссиянын сунушу менен бир жылга чейин кошумча мөөнөт жана/же кошумча каражат берилиши мүмкүн.

Акыркы отчетту даярдоо боюнча колдонмого ылайык даярдалган акыркы отчеттор келишимде аныкталган долбоорду аяктоо мөөнөтү бүткөн күндөн тартып эки айдын ичинде долбоорлорду координациялоо башкармалыгына жиберилет. Комиссия зарыл учурда акыркы отчетту өз тармагында мыкты адис болгон эксперттерге бере алат жана/же кайрадан даярдалышы үчүн долбоордун жетекчисине кайтарып бере алат.

Комиссия акыркы отчетту карап чыгып, максатына жеткен долбоорлорду жакшы, ал эми максатына жетпеген долбоорлорду начар деп баалайт. Акыркы отчету кабыл алынган бардык отчеттор Башкаруу кеңешинин чечими менен токтотулат.

Бул жобонун 14-беренесинин (a), (b) жана (c) пункттарына ылайык долбоору жоюлган, долбоордук иштер боюнча акыркы отчетун аныкталган мөөнөт ичинде комиссияга тапшырбаган, Башкаруу кеңеши тарабынан долбоору начар деп бааланып токтотулган долбоордун жетекчиси 3 жылдын ичинде башка долбоорлорго катыша албайт. Көз карандысыз жана илгерилетилген изилдөө долбоорлорунун жыйынтыктарынын кеминде бири долбоорду аяктоо мөөнөтү бүткөн күндөн тартып эки жылдын ичинде табигый илимдер, инженерия жана медицина тармактары боюнча Science Citation Index Expanded (SCI-Exp), Social Science Citation Index (SSCI) же Arts and Humanities Citation Index (AHCI) журналдарында; көркөм өнөр, социалдык илимдер жана педагогика тармактары боюнча SCI-Exp, SSCI же AHCI журналдарында же Окумуштуулар кеңеши тарабынан кабыл алынган индекстүү журналдарда жарыяланбаса же жарыялоо чечими тууралуу жазуу болбосо, тийиштүү долбоордун жетекчилерине материалдык колдоо көрсөтүлбөйт.

Долбоордун жетекчиси акыркы отчетунда жана долбоор жөнүндөгү маалыматтарды камтыган ар кандай жазууларында, макалаларында жана билдирүүлөрүндө долбоордун номери менен бирге долбоордун университет тарабынан каржылангандыгын билдириши керек. Долбоорлордун илимий жыйынтыктарынын интеллектуалдык менчик укугу жана автордук укугу университетке таандык болот. Ар кандай мекемелер менен биргелешип ишке ашырыла турган долбоорлордун интеллектуалдык менчик укугу жана автордук укугу эки тараптуу келишимдин негизинде аныкталат.

Долбоорго тиешелүү бардык маалыматтар долбоор аяктаган күндөн тартып кеминде үч жылдык мөөнөт менен долбоордун жетекчиси жана долбоорлорду координациялоо башкармалыгы тарабынан сакталышы керек.

ТӨРТҮНЧҮ БӨЛҮМ

Төлөмдөрдү колдонуунун негиздери жана финансылык операциялар

Төлөмдөрдү колдонуу

16-берене. Илимий-изилдөө долбоорлорунун чыгымдары университеттин бюджетинен жана университетке келип түшкөн гуманитардык жардамдардан каржыланат.

Финансылык операциялар

17-берене. Долбоорлорго байланыштуу чыгымдарды каржылоо, сатып алуу, ыйгарым укуктуу өкүлдү дайындоо, аванс төлөө ж.б.у.с. финансылык операциялар университеттин ченемдик укуктук документине ылайык ишке ашырылат.

Инвентарларды каттоо

18-берене. Долбоорлордун алкагында сатып алынган ар түрдүү жабдыктар жана инвентарлар инвентардык каттоодон өткөндөн кийин тийиштүү академиялык түзүмдүн жооптуу кызматкерине берилет. Керек-жарак буюмдар, программалык жабдуулар ж.б.у.с. материалдар үчүн долбоордун жетекчиси жооптуу болот.

БЕШИНЧИ БӨЛҮМ

Ар түрдүү жана акыркы жоболор

Күчүнө кириши

19-берене. Бул жобо КТМУнун Окумуштуулар кеңеши тарабынан кабыл алынган күндөн тарта күчүнө кирет. Бул жобо күчүнө киргенде Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2014-жылдын 8-апрелиндеги 2014-08.39-номерлүү чечими менен кабыл алынган “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин илимий изилдөө долбоорлорун ишке ашыруу жөнүндө жобосу” күчүн жоготот.

Ишке ашыруу

20-берене. Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин ректораты тарабынан ишке ашырылат.

Бул жобо КТМУнун Окумуштуулар кеңешинин 2018-жылдын 17-апрелиндеги 2018-06.39-номерлүү чечими менен кабыл алынган.

Бул жобо университеттин Окумуштуулар кеңешинин 2014-жылдын 8-апрелиндеги 2014-08.39-номерлүү чечими менен кабыл алынган.

Университеттин Окумуштуулар кеңешинин 2011-жылдын 12-майындагы 2011-6.43-номерлүү жыйынынын чечими менен бул жобонун 5-беренесиндеги “Долбоордук сунуштар жыл сайын март айында долбоорго арыз формасына (1-тиркемеге) ылайык берилет” деген сөздөр “Долбоордук сунуштар жыл сайын март айына чейин долбоорго арыз формасына (1-тиркемеге) ылайык берилет” деген сөздөр менен алмаштырылган.

Бул жобо университеттин Окумуштуулар кеңешинин 2005-жылдын 5-июлундагы 2005-12.58-номерлүү чечими менен кабыл алынган.